

δὲν πολίτευμα υφίσταται. Τὸ ὅλον σύστημα εἶναι ἀναρχικόν.»

Πάσχων ἕκτοτε ἀπεσύρθη ἐν Βουγγιβιάλ ἔνθα καὶ ἀπέθανε τὴν 27
Αὐγούστου τοῦ 1883, ὁ ἐξοχος συγγραφεὺς, ὁ ἀληθὴς ποιητὴς, ὁ
θερμὸς πατριώτης, ὁ ὑπέρμαχος τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἀτόμου, ὅστις
μὲ τοὺς τίτλους τούτους παρουσιάζομενος ἐν τῇ ἱστορίᾳ κληρο-
δοτεῖ σεμνὸν τὸ ὄνομά του εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἰουλιὸς 1883

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Α. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ.

Ο ΑΓΙΟΣ ΔΟΥΝΣΤΑΝ

Φίλε Κύριε Ἀρσένη

Εἰς ἀγιασμόν τοῦ τόσα βέβηλα περιέχοντος Ἡμερολογίου Σου,
ἔγνω νὰ σοι ἀποστείλω τὸν βίον ἐνὸς τῶν μεγάλων τῆς κα-
θολικῆς ἐκκλησίας λειτουργῶν, τοῦ ἀγίου Dunstan, ἀφ' οὗ, δια-
θέσιμος εἰς ὑποσχέσεις εὐρεθεὶς, ἐπηγγειλάμην σοι συμβολὴν
εἰς τὴν καλὴν ΠΟΙΚΙΛΗΝ ΣΤΟΑΝ Σου. Ἰδοὺ σοι οὗτος
κατὰ τοὺς ὑπ' ὄψιν μου χρονογράφους, καὶ τὰς κατὰ φιλοσοφίαν
αισθηματικὰς καὶ ἄλλας ἐπεισοδιακὰς ἐμὰς παρεμβάσεις καὶ
προσθήκας.

Αἱ ἐκκλησιαὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Δουνστάν ὅπως καὶ τῶν προ-
τέρων καὶ ὑστερωτέρων αὐτῆς χρόνων δὲν ἦσαν ὅπως ταῦν
στεῖραι σπουδαίων μυστῶν, ἀποστολῆν τοῦ βίου τῶν μόνην
ταύτην θεωρούντων, νὰ συντελῶσι, κατὰ τὰς περὶ τούτου ιδέας

Ὁ ἅγιος τοῦ ὁποίου τὸ συναξάρι τοῦτο γράφομεν, ἐξ ἀσφαλῶν καὶ ἀξιολόγων πηγῶν αὐτολεξεῖ τὰς εἰδήσεις ἀρμόδιοι, ὀνομάζεται Dunstan, ἦτο δὲ τὴν ἐθνικότητα ἀγγλοσάξων καὶ ἤμασε κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα, γεννηθεὶς ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἀγγλίας Γλαστωνία ἐν ἔτει 924· ἀνετράφη δὲ καὶ ἐπαιδεύθη ὑπὸ τῶν ἐν τῷ περιφήμῳ Μοναστηρίῳ τῆς Γλαστωνίας μοναζόντων Ἴρλανδῶν κληρικῶν (*) Ἐγένετο οὕτω παιδευθεὶς ὁ Δουνστάνος κάτοχος τῆς λατινικῆς γλώσσης καὶ τῆς φιλοσοφίας. Ἐσπούδασε τὰς Ἱερὰς Γραφὰς καὶ τῶν πικτέρων τὰ συγγράμματα, ἔμαθε μουσικὴν, ζωγραφικὴν, μεταλλουργίαν καὶ τορευτικὴν. Ἡ εἰς ταῦτα καὶ εἰς πρόσκτησιν καὶ ἄλλων ποικίλων γνώσεων ἀγωνέας του ἐπήνεγκον αὐτῷ φρενῶν διατάραξιν, ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ὁποίας κατέπεσεν εἰς λήθαργον καὶ ἐγκτελείφθη ὑπὸ τῶν οἰκείων ὡς τεθνεώς· ἀλλ' οὗτος, νύκτωρ ἐξελθὼν ὀρμητικῶς τοῦ δωματίου του, κατέπεσεν, κεκλεισμένων οὐσῶν τῶν θυρῶν, διὰ παραθύρου ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἔνθα εὔρον αὐτὸν τὴν προῶν ὄλῳ· ἀβλαβῆ ἐκ τῆς πτώσεως, κοιμώμενον

(*) Ἐν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ, κατὰ τὴν ἄπιστον πίστιν τῶν τότε, ἔκειντο τὰ Ἱερὰ λείψανα τοῦ περιβοήτου προστάτου καὶ πολιοῦχου τῆς Ἱρλανδίας ἀγίου Πατρικίου, καὶ θαῦμα εἶπεῖν. τὰ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας πλουσίου Ἰωσήφ, τοῦ καθελόντος τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἐν συνδόνι καθαροῦ τυλίξαντος αὐτὸ καὶ ἐν τῷ ἐν τῇ πέτρᾳ λελατομημένῳ καινῷ αὐτοῦ τάφῳ θέντος αὐτό. Καὶ περὶ μὲν τοῦ ἀγίου καὶ θαυματουργοῦ Πατρικίου εἰσηγητοῦ καὶ θεμελιωτοῦ τῆς χριστιανισμοῦ εἰς Ἱρλανδίαν σιωπῶμεν τὸ γε νῦν εἶναι, ἔπειτα καὶ συμφέροι αὐτῷ, περὶ δὲ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας Ἰωσήφ σημειοῦμεν μόνον ὅτι, κατὰ φιλότιμον παράδοσιν, ὁ ἀπὸστολος Φίλιππος ἔπειψε τοῦτον κατὰ τὸ 63 μ. Χ. ἔτος (ὑπέργηρον βέβαιον ὄντα) εἰς Μεγάλην Βρεττανίαν. Μεταθίς δ' ἐκεῖ ἐγκτελείφθη εἰς Γλαστωνίαν, ἔπειτα καὶ νῦν ἔτι οἱ ἐγγύριοι ξαναγοῖ δεικνύουσιν ἄκανθαν βλαστήσαν ἐν τῷ γύρῳ ἔπου ἐστήριξε κεκμηκῶς τὴν βακτηρίαν του. Ἡ ἄκανθα δὲ αὐτηλέγουσιν ὅτι κατ' ἔτος τὴν ἡμέραν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἀναθάλπει, βλαστάνει. Εἶπον δὲ ὅτι καὶ ἐκαθάρισι διὰ παντός ὁ Ἰωσήφ τὴν Ἱρλανδίαν ἀπὸ τῶν τέως ἐν αὐτῇ ἀπέιρων ἰοδόλων ἐρπετῶν, ἀλλὰ τὸ θαῦμα τοῦτο θεωρεῖται ὡς σφετερισμὸς ἰδιοκτησίας κατ' ἀναχρονισμόν, τοῦ ἀγίου Πατρικίου.

δὲ, ὦ τοῦ θαύματος! ἡρέμα καὶ γλυκερῶς, καὶ τελέως ἰαθέντα τῆς τῶν φρενῶν ἐκστάσεως. Ἐλεγε δὲ ἰαθεῖς, ὅτι τὴν παραφροσύνην ἐπήνεγchon αὐτῷ δαίμονες ὑπὸ σχῆμα ἀγρίων κυνῶν αὐτὸν διώκοντες.

Τόσον δὲ ὁ περὶ αὐτοῦ θρύλος εὖνους διεδόθη, ὥστε τὸ καλογηροπαίδι ὁ Dunstan εἰσήχθη, τῇ ἐνεργείᾳ ὁμοῦ καὶ τοῦ θείου τοῦ Ἀθέλμου ἀρχιεπισκόπου Καντεβουρίας, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως Ἀθελστάνου. Εἰς τοῦτο δὲ συνετέλεσε καὶ αὐλικὸν δίκαιον, διότι ὁ Δουνστάν ἐπιστεύετο ὡς καταγόμενος ἐκ βασιλικῶν γένους. Ἐν τῇ αὐλῇ ὁ πολυμαθὴς, εὐφυὴς, εὐαίσθητος καὶ μηχαρητῆς Δουνστάν ἐκέρδησε (δὲν ἦτο δὲ καὶ δύσκολον εἰς τέτοιον καλογηροπαίδι) τὴν εὖνοιαν ἰδίως τῶν κυριῶν, αἵτινες μάλιστα καὶ ὠδηγοῦντο παρ' αὐτοῦ (ὠραῖα) εἰς τὰ σχέδια, τὸν διάκοσμον καὶ τὴν ποιικίλιαν τῶν κεντημάτων αὐτῶν. Οὐδὲν ὁμοῦ λέγεται ἂν ἡ τοιαύτη διδασκαλία ἐπέφερε καὶ καρδιακὰ κεντήματα ἑκατέρωσε, ἢ ἐφύλαττε ἀπὸ τούτων καὶ ταύτας καὶ ἐλείπον ἢ προσευχὴ «Καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν», ἧς ἡ δύναμις δὲν βοηθεῖ τὸ περὶπαν τινῶν καὶ μύστας ὀλίγου καὶ ἀμύστους πλείους τῶν ὀλίγων. Αἱ ἔξοχοι τεχνοσύναι τοῦ παρῆσαν ἀφορμὴν εἰς τὴν γλωσσαλγίαν νὰ διακλήσῃ ὅτι ὁ ἡμέτερος ἅγιος ἦρως μεμαθηκῶς ἐποιεῖτο χρῆσιν ἐθνικῶν ἐπωδῶν, γοητειῶν καὶ μαγγανευμάτων. Οὗτοι δὲ ἀντὶ ν' ἀποκρούτῃ, ὡς εἰκὸς, καὶ κατασῶσῃ τὴν φήμην τυχύτην, ἐκκαμάρωνεν, ὡς ἄλλο εἰκὸς, ἐπὶ ταῖς αὐτῷ ἀποδιδόμεναις τερατουργίαις· ἐν ᾧ δὲ ποτε ἐν τῷ θαλάμῳ τῆς αὐλικῆς καὶ εὐγενοῦς δεσποίνης Ἐθελουίνης ἰχνογράφει πρότυπα κεντημάτων, λύρα ἀνηρητημένη εἰς πάσσαλον ἤρξατο μέλπουσα ἄθικτος ἄσμα. Ἡ δέσποινα καὶ αἱ ἄθραι αὐτῆς ὤρμησαν φεύγουσαι ἔξω τοῦ θαλάμου, ἀνακράζουσαι ὅτι ὁ Δουνστάν εἶναι εὐμηχανέστερος ἢ κατὰ ἄνθρωπον· τὸ γεγονός δὲ τοῦτο ἐστερέωσε τὴν περὶ μάγου ὑποψίαν, καὶ πᾶραυτα ὁ γόης ἀπεπέμφθη τῆς αὐλῆς, ὅπως τὸ παθαίνουσιν οἱ τὰ ὄρια, ἃς εἴπωμεν, τῆς ἀνθρωποσίνης παρερχόμενοι.

Πιστευθεῖς ὡς μάγος καὶ γόης ὤφειλε νὰ ὑποστῇ τὴν διὰ ψυχροῦ ὕδατος δοκιμασίαν, (θεοδικίαν, ordeal ordalie), κατὰ τὰ

ἐν τῷ μεσαιῶνι δεδομένα. Ὅτε τότε κατηγορεῖτο τις ἐπὶ ἐγκλήματι καὶ ἰδίως ὡς μάγος καὶ τὰ παρόμοια, ἐθεωρεῖτο ἀθῶος ἢ ἀκήρωτος καὶ ἀνεπηρέαστος ἐβάδιζεν ἐπὶ πεπυρακτωμένου σιδήρου, ἢ πυρᾶς, ἢ ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας τοιοῦτον, ἢ ἐμβαπτιζόμενος εἰς ψυχρὸν ἢ ζέον ὕδωρ ἀνέδυσεν ἀβλαβῆς, ἀσινῆς.

Τὰ περὶ θεοδικίας τοῦ μεσαιῶνος πιστευόμενα δὲν ἦσαν ἄγνωστα καὶ ἄχρηστα καὶ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀρχαίοις. Οὕτω εὐρίσκομεν ἐν τῇ Ἀτιγόνη τοῦ Σοφοκλέους ὅτι, ὅταν ὁ Κρέων ἐπιζητεῖ νὰ μάθῃ παρὰ τοῦ φύλακος τὸν παρὰ τὰ βασιλικά προσταγματα κτείσαντα τὸν νεκρὸν τοῦ Πολυνείκου, ἀπολογοῦμενος οὗτος προτείνει εἰς βεβαίωσιν θεοδικίας δοκιμαστήρια λέγων

Ἴμμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύθρους. ἀφρὲν χερσίν,
καὶ πῦρ διέρπειν; καὶ θεοὺς ὄρκωμοτεῖν
τὸ μήτε δράσαι μήτε τῷ ξυνειδέναί
τὸ πρᾶγμα βουλεύσαντι μήτ' εἰργασμένῳ.

Καὶ ἐν τῷ τοῦ ἀκμάσαντος κατὰ τὸν Β' ἢ Γ' μ. Χ. αἰῶνα παγκάτω μυθιστορήματι Ἀχιλλέως Τατίου. «Τὰ κατὰ Λευκίωπαν καὶ Κλειτοφῶντα» μνημονεύονται θεοδικίαι ὡς ἐλεγκτήρια ἐνοχῆς ἢ ἀθωότητος ἐρωτικῶν ὑποθέσεων γλυκείας ποιότητος. Καὶ ἄλλα πάντως μαρτύρια τόσα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὑπάρχουσιν ἀλλ' ἢ μνήμη ἡμῶν δὲν μᾶς βοηθεῖ εἶναι καὶ αὕτη κυρία καὶ ὡς εἰκόσ; καὶ συνήθως καὶ τὸν κακόν της τὸν καιρὸν ἐγκαταλείπει τοὺς γέροντας ἕως ἵνα μὴ ἐνθυμῶνται τὰ νειάτα των.

Ὁ Dinstan οὖν ὑπεχρεώθη, ὡς ἰδίως οἱ μάγοι ἐκρίνοντο, νὰ ὑποστῇ τὴν τοῦ ψυχροῦ ὕδατος θεοδικίαν. Ἐν ᾧ δὲ οὗτος ἀπῆρξετο τῆς ἀλλῆς κατηφῆς καὶ περίλυπος, τῶν αὐτόσε νεανίσκων τινὲς καταλαβόντες αὐτὸν φεύγοντα, τὸν κατεβίβασαν ἀπὸ τοῦ ἵππου του καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς πλήρη ψυχροῦ ὕδατος λάκκον. Ὅτε δὲ οὗτος κατῶρθεσε ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ λάκκου, ἀπέλυσαν τοὺς κύνες των νὰ τὸν κυνηγήσωσιν. Ἡ ἀπάνθρωπος αὕτη δοκιμασία ἀνεστάτωσε τὸν νοῦν του καὶ ἰδοὺ οὗτος φανταζόμενος αὐθις ὅτι καταχθόνιοι δαίμονες ἀπελύθησαν ἐναντίον του.

Συνελθὼν εἰς ἑαυτὸν, κατατεθλειμμένος ἐκ τῶν εἰρημένων γεγονότων, κατέφυγε πρὸς Ἐλφήγην τὸν Φαλακρὸν ἐπίσκοπον τότε

τῆς Οὐντσεστρίας. Καὶ δὲν ἐτυράννει αὐτὸν μόνον ἢ τοῦ παθήμα-
 τὸς του ἀνάμνησις, ἀλλὰ καὶ ἡ πάθους ἄλλου, ἔρωτος ἄσβεστος
 φλῆξ, ἐκαμίνευε δεινῶς τὴν ταλαίπωρον καρδίαν του. Ἐν τῇ αὐ-
 λῇ ὡς εἴρηται ἐνδiciaτῶμενος ὁ εὐφυὲς καὶ εὐαίσθητος Dunstan,
 καὶ τὰ τῶν ποικιλμάτων τῶν ἐκεῖ κυριῶν σχέδια ἐν παρόδῳ κα-
 τεργαζόμενος, δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἐπηρεασθῆ ἐκ τοῦ ἡμέρου τῶν
 βλεμμάτων καὶ τῶν γλυκχυμῶν τῶν χαρακτήρων των. Ἐν μέσῳ
 τοσοῦτων καὶ τοιούτων νυμφῶν τις ἤθελε δυνηθῆ νὰ μένη ἄτρωτος ;
 Μάτην Σελήνην, οὐδ' αὐτὸς ὁ κρύος φίλος μου Ἄγ... Ἐπὶ πόσον ἢ τοῦ
 ἤρωτος Δουνστάν ἐρωτικὴ πληγὴ ἔμενεν ἀνίατος ἀγνοεῖται. Τοιαῦ-
 ται πληγαὶ εἶναι βέβαια ἀνίατοι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ θανατηφόροι ἢ
 βάσανον ἄρα διαρκές, ἀλλ' οὐχὶ καὶ δυσάρεστον, ὡς ἔλεγέ μοι ὁ
 μακαρίας λήξεως ἡγούμενος... Τὰ μυστήρια τῆς καρδίας εἶναι
 ἀνεξερεύνητα, καὶ τὰ ἐξωτερικὰ σημεῖα τῶν τοιούτων τραυμά-
 των ἀπατηλὰ, δυσδιάκριτα. Ἄν ὑπῆρχε καὶ ἐν τῇ νῦν ἐποχῇ ἔρωσ
 ἀληθῆς καὶ γνήσιος, οἷος ἐν ἐκείνῃ καὶ ἄχρι τοῦ 1837, ἤθελεν
 ἐννοεθῆ ἡ ἀθλία ἐσωτερικὴ κατάστασις τοῦ Δουνστάν, καὶ ἤθε-
 λεν ἐγείρει ἢ διάγνωσις συμπάθειαν πρὸς τε αὐτὸν καὶ πρὸς κά-
 νεναν ἄλλον Δουνστάν, ἐξαίρεσιν τῆς ἀγῶνου εἰς αἰσθήματα ἀλη-
 θοῦς ἀγάπης τῆς νῦν ἐποχῆς. Τὸν ἔρωτα τότε δὲν ἔσθονεν οὔτε ἡ
 ἀπουσία ὅσον μακρὰ καὶ ἂν ἦτο, οὔτε ἡ ἀπόλαυσις ἢ ἀπεναντίας
 ἡ ἀπουσία, τὸν ἐκραταίωνα καὶ ἡ ἀπόλαυσις τὸν διετῆρει ζωηρόν
 καὶ ἀκμαῖον. Τὰ αἰσθήματα τότε ἦσαν ἀνεπίδεκτα ἐξασθενώσεως,
 καὶ αἱ ἄπαξ συνδεθεῖσαι καρδίαι διετέλουν ἀχώριστοι. Τώρα . . . τί
 νὰ τα λέγητις; Καλότυχε ἀναγνώστα.

Ὁ Φαλακρὸς ἐπίσκοπος θεῖος τοῦ Δουνστάν δὲν εἶχε τὴν συνήθη
 τοῖς φαλακροῖς πραότητα, ἐλευθεροφροσύνην, εἰλικρίνειαν καὶ κα-
 θαρὰν καρδίαν, ἀλλ' ἦτο, ὡς ὀλίγοι τῶν τοιούτων, παράξενος,
 φανατικὸς καὶ ἐχθρὸς τοῦ γάμου, ἀφ' οὗ φαίνεται ἦτο εἰς αὐτὸ
 ἀνάμνησις καὶ ἱστορία πλέον. Τῶν τοιούτων φαλακρῶν τινι εἶπε
 φιλοσόφος τις παλαιὸς Σὲ μὲν οὐχ ὑβρίζω, τὰς δὲ τρίχας σου
 ἐπαυγῶ ὅτι κακὸν κρανίον ἐξέφυγον. Διαγνοὺς ὁ Φαλακρὸς τὴν
 ἐξόνειαν, τὰ προτερήματα καὶ τὴν παιδείαν τοῦ ἀνεψιοῦ του, ἀπε-
 φάσισε νὰ κατασκευάσῃ αὐτὸν μοναχόν, ὅθεν χειροτονήσας αὐ-

τὸν ἱερέα τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὸν τότε ἱεροδιδάσκαλον περιώνυμον Fleury ἵνα διδασθῆ παρ' αὐτῷ τὸ μοναστικὸν σύστημα τῶν Βενεδικτίνων καὶ ἐθισθῆ εἰς τὸν βίον τῶν τοῦ κόσμου δραπετῶν, τὸν μακάριον καλογηρικόν, τὸν θεικῶ ἔρωτι πιερούντα αὐτούς. Ἡ τοῦ Fleury διδασκαλία καὶ οἱ μοναστικοὶ κανόνες κατέστησαν τὸν εὐμαθῆ Δουνστὰν ἄριστον μεγαλόσχημον. Ἐν ἐνθουσιασμῷ δὲ ἀσθέστῳ ὑπὲρ τοῦ σχήματος καὶ τοῦ κράτους τῶν ἰδεῶν τῶν Βενεδικτίνων, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μονὴν ἐν ἣ τὸ πρῶτον ἐδιδάχθη, τὴν ἐν Γλαστωνίᾳ. Ἐκτίσεν ἐν αὐτῇ ὑπόγειον κελλεῖον μικρῶν εὐρους, μήκους καὶ ὕψους διαστάσεων, καὶ ἐν αὐτῷ ἐμελέτα, ἐκοιμᾶτο καὶ εἰργάζετο, ἄγων ἀναχωρητοῦ βίου, ἀλλὰ μνημῶν πάντοτε, ὡς εἰκὸς τοῦ ἀυλικῆ βίου, καὶ τῶν ποικιλιματικῶν σχεδίων. Ὅπου καὶ ἂν ἦναι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἄνθρωπος. Καὶ ἔχει μὲν ὁ μοναχὸς ἄγγελον φύλακα ἐκ δεξιῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ διάβολος δὲν τοῦ λείπει ἐξ εὐδυνύμων.

Προϊόντος τοῦ χρόνου τὰ τέως κατ' ἐπιφάνειαν ἐσβεσμένα ἠφάστεια τῆς καρδίας τοῦ ἁγίου ἤρξαντο σαλεύοντα, ζωογονούμενα, πυρφόρα καὶ ἡ λάβα των ἀναθρόσκουσα. Ὁ τέως ἐν νάρκῃ ἔρωσ τῆς ἀυλικῆς ἐκείνης ἐξύπνητε, καὶ ἰδοὺ πάλιν σφοδρὰ ἰσοδυνάμων αἰσθημάτων, κόσμου καὶ μοναστηρίου, μοναχοῦ καὶ ἀυλικῆ. Ὅπως ἀπαλλοτριῆ τῶν ἐγκοσμίων βυβανιστικῶν ἀναμνήσεων, κατεστείλη τὴν ἐπανάστασιν τῆς καρδίας του κατὰ τῶν καθεστῶτων τοῦ μοναχικοῦ σχήματος, κατέφυγεν εἰς νηστείας καὶ εἰς ἐργασίαν μεταλλουργικὴν, ἅτε γινώσκων καὶ τὴν σιδηρουργικὴν, ὡς φθάντες εἶπαμεν· κάμινος ἐξώθεν ὄρατῆ, καὶ κάμινος ἐσωθεν ἀόρατος. Ἐν τούτῳ τοῦ βίου τοῦ ἁγίου ἡμῶν συνέβη αὐτῷ καὶ ὁ ἐξῆς πειρασμὸς, ἐν ἀπουσίᾳ ἴσως τοῦ ἀγγέλου φύλακος. Ἐν ᾧ, ἀποφεύγων τὴν συνήθειαν πολυαγάπητον τοῖς μοναχοῖς ἀργίαν, ἡσχολεῖτο ἐν σιδηρουργείῳ κατασκευάζων ἥλους ἢ ἄλλο τι, φορῶν μάλιστα μίτραν δίχαλον, παρέστη αὐτῷ ὁ διάβολος ἐν τύπῳ ὠραίας κόρης, καὶ ἤρξατο πειράζων αὐτὸν, ὅπως αἰ διαβολευμένῃ κόραι τότε συνήθιζον νὰ πειράζωσι καὶ νὰ γοητεύωσι καὶ τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐν τοῖς, ὡς εἰκὸς, θορυβηθεῖσιν ἐκ τῆς ὕψεως τῆς παιδούλας αἰσθημασι τοῦ ἁγίου Δουνστὰν ἐπεκράτησε τὸ

καθῆκον. Ἡ προσευχὴ «πχῦσον τὰς δρυὰς τῶν παθῶν, σβέσον τὰ
 »πεπυρωμένα θέλη τοῦ πονηροῦ τὰ καθ' ἡμῶν δολίως κινούμενα,
 »τὰς τῆς σαρκὸς ἡμῶν ἐπαναστάσεις κατάστειλον, καὶ πᾶν γεῶ-
 »δες καὶ ὕλικόν ἡμῶν φρόνημα κοίμισον» εἶχεν εἰσακουσθῆ καὶ
 οὕτω ἐφωδιασμένος ὁ ἅγιος, εἶπε τῇ κόρῃ «ὑπαγε ὀπίσω μου Σα-
 τανά» ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐνόησεν ὅτι τὸ φάντασμα δὲν ἦτο κόρη,
 ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ὁ Σατανᾶς ἐν μορφῇ κόρης (ὀλίγη, ἀσήματος
 ἢ διαφορὰ ἢ μᾶλλον ἐν καὶ τὸ αὐτό.) Ὅθεν ἐξαγαγὼν ὁ ἅγιος ἐκ
 τῆς καμίνου πεπυρακτωμένην τὴν πυράγραν, συνέλαβε δι' αὐτῆς
 ἀπὸ τῆς ρίνος τὸν Σατανᾶν· ἅμα δὲ τῇ τοιαύτῃ ρινολαβῇ ἀνέ-
 λαθεν ὁ Σατανᾶς τὸ σχῆμά του τὸ ἀληθινόν, ὅπως φαίνεται ἐν
 τῇ εἰκόνι ταύτῃ, τὸ γεγονὸς τοῦτο παριστανούσῃ.

Οὕτω καυτηριασθεὶς ὁ Σατανᾶς, ἔβαλε κραυγὴν ἀκουσθεῖσαν εἰς
 τὰ πέρατα τῆς ἐπαρχίας, ὅπου ἦτο τὸ σιδηρορρυγεῖον, καὶ ἐγέ-

νετο ἄφρανος. Ἡ κρυγὴ κατετρόμαξε τοὺς κατοίκους, οὔτινες μαθόντες, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐπιφωσκούσῃ, τὸ γεγονός, ἐδόξασαν τὸν θεὸν, τὸν ῥυσάμενον ἀπὸ τοῦ πονηροῦ τὸν σιδηρουργὸν ἄγιον, τὸν μέλλοντα τοῦ παραδείσου πολίτην. Τῇ ἀληθείᾳ ὀλίγοι τῶν παρ' ἡμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ἀγιωσύνης πορευομένων μελανειμόνων θὰ ἠδύναντο ν' ἀνθέξωσιν εἰς τοιοῦτον πειρασμόν. (Φεῖσαι ἡμῶν ὁ Θεός!) Δὲν λείπουσι ὅμως καὶ οἱ τὴν συνέντευξίν του θηρεύοντες χάριν ποικιλίας. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἄνθρωπος καὶ εἶναι μεγάλη καὶ ἀναντίρρητος ἡ ἀλήθεια «*Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.*» Ἦτό ποτε καιρὸς, καθ' ὃν οἱ ἄνθρωποι, ἀμελοῦντες τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, μὴ συμβιβάζομένων τῶν ἀπαιτήσεών της πρὸς τὰς κοσμικὰς ὀρέξεις, ἐπεθύμουν τοῦλάχιστον τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς τῶν τέκνων των. Τῶν τοιούτων γονέων τις παρέδωκε διετῆ τὸν υἱόν του εἰς Μοναστήριον ν' ἀντραφῇ, νὰ μεγαλώσῃ καὶ ἐγκαταβιῶσῃ εἰς αὐτὸ εἰς σωτηρίαν τῆς καυμένης τῆς ψυχῆς του. Ὁ ἅγιος ἠγούμενος καὶ οἱ πατέρες κατηχοῦντες τὸν νεανίσκον τῷ παρίστων πάντοτε τὸν διάβολον ὡς τὸν ἄσπονδον τοῦ ἀνθρώπου ἐχθρὸν, τὸν θηρεύοντα νέους καὶ γέροντας ἵνα πληρώσῃ τὴν κόλασίν του κ.τ.λ. Τὸ παιδίον ἔτρεμεν ὁσάκις ἤκουε διάβολον, ἐσταυροκοπεῖτο, ἔλεγε τὰ πατερημά του. Ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς του εἰς τὸ Μοναστήριον ἄχρι τοῦ δεκάτου καὶ ἐβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας του δὲν ἐξῆλθε τῆς Μονῆς. Τούτων δὲ τῶν ἡμερῶν τινὰ συμπαρέλαθε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν πόλιν τὸν δόκιμον ἐφηθὸν ἢ πρόσθητον ὁ ἠγούμενος. Ἀπορῶν καὶ ἐκστατικῶς ἠρώτα ὁ νέος περὶ πάντων ἃ ἔβλεπε, ὁ δὲ ἠγούμενος τῷ ἔδιδεν ἐξηγήσεις. «Ὅτε δὲ εἶδε ὡραίαν κόρην συμβαδίζουσαν μετὰ τῆς νέας μητρὸς της, καὶ λοξομακτιάσασαν αὐτὸν, ἠρώτησε τὸν ἠγούμενον κάπως ἄλλος ἐξ ἄλλου γενόμενος, αὐτὰ τί εἶνε, γέροντα; Κάμε τὸν σταυρόν σου, τέκνον μου, ἀπεκρίθη ὁ ἠγούμενος ἐμφύσησον καὶ ἔμπυσον αὐτὰ· αὐτὸς εἶναι ὁ διάβολος, ὁ σαγηνεύων τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὸ πῦρ τῆς κολάσεως. Ὁ νέος, λητμονήσας καὶ πῶς ποιοῦτι τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἀντὶ μὲ τὴν δεξιάντου τὸ ἔκαμε μὲ τὴν ἀριστεράν, δὲν εἶπε δὲ τίποτε, ἀλλὰ τὸ βλέμμα του δὲν τὸ ἐξεκόλλησεν ἀπὸ τοῦ δύο αὐτοῦ διαβόλου· ἐνόσφ' ὄρατοὶ αὐτῷ ἦσαν. Τὸ ἐσπέρας ἐπα-

νήλθον εἰς τὴν Μονήν. Οἱ μοναχοὶ, οἱ ἄλλοι δόκιμοι συνάδελφοι τοῦ ἐπισκεφθέντος, τὴν πόλιν, τὸν ἠρώτησαν μετὰ τὸ ἀπόδειπνον πῶς τῷ ἐφάνη ἡ πόλις, τί τοῦ ἤρσεν ἐν αὐτῇ; ὁ δόκιμος ἀπεκρίθη, πολλὰ πολλὰ πράγματα, ἀδελφοί μοι ἄγιοι, εἶδα καὶ εἰθαύμαστα ἔκει, ἀλλὰ μὲν τὴν ἀλήθειαν ὁ διάβολος ποῦ μοι ἔδειξε ὁ ἠγούμενος ἦτο τὸ καλλίτερον πρᾶγμα ποῦ εἶδα· ἄχ, τί νὰ σὰς εἰπῶ, ἂν ἤξευρα ποῦ εἶναι τὸ Μοναστήρι τοῦ διαβόλου αὐτουνοῦ, ἤθελα πάραυτα ὑπάγει εἰς αὐτὸ νὰ βάλω τὴν μετάνοιάν μου. Ὁ Μύθος δηλοῖ κ.τ.λ. Ἄν τῷ ἤξευρεν ὁ Δάσβιν ἤθελεν αὐξήσει κατὰ μίαν τὰς περὶ γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου θεωρίας του, ἢ μᾶλλον τὰς πλάνας καὶ ὀπτασίας του. Ἀρίνομεν τὸν δόκιμον καὶ τὸν διάβολόν του καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν πυρακτώσαντα τὸν διάβολον τουτονὶ ἕγιον Δουναστάνον.

Θρονότος τοῦ Ἀθελστάνου, ὁ διαδεξιόμενος αὐτὸν βασιλεὺς Ἐδμούνδος μετεκάλεσεν εἰς τὴν αὐλήν τὸν δαίμονοκαύστην Δουναστάνον, κατέστησεν αὐτὸν σύμβουλόν του καὶ ἠγούμενον τοῦ βασιλικοῦ ἐν Γλαστωνίχ Μοναστηρίου. Ὁ Δουναστάν κληρονομήσας τὴν περιουσίαν ἐν πλούτῳ καὶ κυρίῳ θρονότος συγγενοῦς του, ἀνεκαίνισεν τὸν οἶκον τῆς μετάνοιας του τουτονὶ, εἰσήγαγεν εἰς αὐτὸν τὸν Βενεδικτινὸν κανόνα καὶ ἠγωνίζετο τὸν τεύθειν ὅπως ὁ κανὼν οὗτος εἰσχυθῆ εἰς πάντα τῆς χώρας τὰ Μοναστήρια.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἐδρέδου, ὅστις ἦτο προσωπικὸς φίλος του, ἡ δύναμις του ἠύξησε πολὺ, καὶ κατέστη σχεδὸν παντοδύναμος, ἀνεδείχθη Πρωθυπουργὸς καὶ ἀνώτερος ἀρχιμηχανικὸς τῶν τε ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων. Ὁμολογῆτέον δὲ ὅτι τίμιος ὦν καὶ τῆς εὐδοξίας αὐτοῦ κηδόμενος δὲν ἐξέπιπτεν εἰς καταχρήσεις, περιέστειλε δὲ τοὺς ἐκπίπτοντας εἰς τοιαύτας αὐλικούς καὶ ὑπαλλήλους. Ἡ τοιαύτη διαγωγή του ὅμως ἐδημιούργει ὁσημέραι αὐτῷ ἐχθρούς, κειροφυλακτοῦντας νὰ τὸν πολεμήτωσι καὶ ἀπκλαγῶσι τοῦ ἐλέγχου του· τοῦτο δὲ κατώρθωσεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐδρέδου, ὃν διεδέξατο ὁ δεκαεταρῆτος νεανίσκος ἀνεψιὸς του Ἐδοῦις. Διὰ τῶν ἐνεργειῶν τούτων τὸ βασιλεῖον παιδάριον ἀπέβλεπε τὸν Δουναστάνον, ὅστις ὑπεχρεώθη καὶ νὰ καταλίπη τὴν πατρίδα του, καταφυγὼν εἰς

ΤΥΠΑΛΔΟΣ ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ (ΙΟΥΛΙΟΣ)

Φλανδρίαν πρὸς χαρὰν τῶν παραλύτων αὐλικῶν καὶ τοῦ καψο-
 μίου διαβόλου μένεα πνέοντος κατὰ τοῦ σιδηρουργοῦ Dunstan.
 Ἄλλ' ἀνεκλήθη ἐνταῦθα παρὰ τοῦ κατόπιν βασιλέως Ἐδγάρ,
 ὅστις ἔκαμε αὐτὸν ἐπίσκοπον τῆς Οὐρσεστρίας καὶ τοῦ Λονδίνου,
 διατηροῦντα ὁμῶς καὶ τὴν ἡγουμενίαν τοῦ Γλαστωνίου Μοναστη-
 ρίου μετ' οὗ πολὺ δὲ προυβιβάσθη ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας,
 ὅστις εἶναι ὑπέρτιμος καὶ ἑξάρχος πάσης Ἀγγλίας, καὶ διετέλει
 ὢν πράγματι κυβερνήτης καὶ ἄρχων τῆς πολιτείας, βασιλεύοντος
 μόνου τοῦ Ἐδγάρου. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀπήτει καὶ τὴν
 ἀγαμίαν τῶν κληρικῶν καὶ τοῖς τοιούτοις παρεῖχε καὶ ἀξιώματα
 καὶ προσοδοφόρους ἐνορίας, οἱ ἑγγαμοὶ ἱερεῖς συνεννοηθέντες ἐπο-
 λέμησαν αὐτὸν τόσον ἐπιτηδείως καὶ ἰσχυρῶς, ὥστε ἐκλόνησαν
 κἄπως τὴν θέσιν του καὶ τὴν παντοδυναμίαν του. Μετ' οὗ δὲ
 πολὺ βασιλεύοντος Ἐθελάδου τοῦ Β' ἢ τοῦ Δουστάν δύναμις ἡ-
 λαττώθη ἔτι μᾶλλον· ὅθεν ὀλίγον πλέον ἐνεπλέκετο ταῖς τῆς πο-
 λιτείας ὑποθέσεσι καὶ τέλος περιορίσθη εἰς μόνας τὰς τῆς ἀρχιε-
 πισκοπῆς του ἄχρι τοῦ 988 ὅτε ἠδύοκησε νὰ μεταβῇ ἐκ τοῦ ἀρ-
 χιεπισκοπικοῦ παλατιοῦ του εἰς τὸν τάφον, προσδοκῶν ἐν αὐτῷ
 ἀνάστασιν νεκρῶν. Ἡ μνήμη δὲ αὐτοῦ ὡς ἀγίου τῆς Δ. ἐκκλη-
 σίας ἐπιτελεῖται τῇ 19/1 Μαΐου. Τοιοῦτος γέγονεν ὁ μέγας καὶ
 πολὺς καὶ θαυματουργὸς ἅγιος Dunstan.

Οἱ Δ. μοναχοὶ περιστάνουσιν αὐτὸν ὡς τὸν σοφώτατον καὶ δεξιώ-
 τατον τῶν τῆς ἐκκλησίας των λειτουργῶν καὶ τὸν ἐξοχώτατον τῶν
 τῆς ἐποχῆς του πολιτικῶν. Ἄλλοι, λαϊκοὶ ἄνθρωποι καὶ πιστεύοντες
 πᾶν ὀρθῶς ὅτι τὸ βῆσον δὲν κάμνει τὸν ἅγιον, ἠδίκησαν αὐτὸν εἰ-
 πόντες τον ὅ, τι ὁ Οἰδίπους τὸν Τειρεσίαν «*Μάγον, μηχανορροῦν, ὀ-
 δόλιον ἀγύρτην*» καὶ ὅτι ἐθαυματουργεῖ «*ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαι-
 μονίων*» ὅπως καὶ περὶ τοῦ Ἰησοῦ εὐηρησετήθησαν νὰ εἴπωσιν οἱ
 ἀνόητοι Φαρισαῖοι, ὅταν ὁ λαὸς ἔλεγεν «*Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως
 ἐν τῷ Ἰσραὴλ*» Αὕτη εἶναι ἡ τύχη τῶν μεγάλων τοῦ παντὶ καιρῷ
 παρὰ ταῖς ἐγκέφαλον μὴ ἐχούσαις κεφαλαῖς. Οἱ νεώτεροι δια-
 μαρτυρούμενοι, οἵτινες δὲν παραδέχονται ὅτι μετὰ τὴν ἀποκατά-
 στασιν τῆς ἐκκλησίας ἐγένοντο πλέον θαύματα καὶ φυλάξαντες
 τὴν ἑαυτῶν δραπέτιδα τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας ὁμάδα καθαρὰν τῶν

τοιούτων περραβιάσεων τῶν κανόνων καὶ τῆς λειτουργίας τῆς φύσεως, ἐχαρκτηρίσαν τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Δουνασάνου ὡς τῆς ὑποκρίσεως αὐτοῦ πλοκάς. Ἄλλοι ὅμως δικαιότερον εἶπον, ὅτι ὁ Δουνασάν ἦτο τῷ ὄντι φωστήρ τῆς ἐκκλησίας τοῦ καιροῦ του, πολὺς καλόγηρος, ἐπιδέξιος πολιτικός, καὶ ὅτι οἱ μεταγενέστεροί του ἐπινοήσαντες τὰς θαυματουργίας ἐκόσμησαν δι' αὐτῶν τὴν μνήμην του, ἵνα στερεώσωσι τὴν ἐν τοῖς ἁγίοις χοροστασίαν του. Σύγχρονοι δὲ αὐτοῦ συγγραφεῖς θαυμάζοντες τὸν ἄνδρα οὐδὲν περὶ θαυμάτων λέγουσι. Τὸ δὲ σπουδαιότερον αὐτῶν, τὸ τῆς βινάγρας τοῦ διαβόλου θεωρεῖται ὡς ἀλληγορία, διότι ἡ παρουσίασις ἐν καιρῷ θερμότητος τῶν ἁγίων ὠραίας κόρης τί ἄλλο εἶναι παρά διάβολος καὶ πειρασμός, ἐπίβουλος τῆς ἀρετῆς, δέλεαρ εἰς φθορὰν τῆς ἀγνείας· ἡ σωτηρία δὲ τοῦ πειραζομένου ὑπὸ τοιοῦτου διαβόλου θεωρεῖται ὡς νίκη τῆς ἀρετῆς καὶ ἤττα τῆς ἁμαρτίας. Τοιαῦται ὅμως νικητήριοι δάφναι σπανίως στέφουσι τῶν νῦν Δουνασάνων τὰς φαλακρὰς ἢ δασείας κεφαλάς, καὶ πιθανώτερον οἱ νεαροὶ δαίμονες ἐπιστρέφουσιν οἴκαδε ἐν θριάμβῳ. Αἱ πυράγραι τῶν καλῶν χρόνων τῆς ἐκκλησίας μετεβλήθησαν εἰς ἀργυράγρας καὶ ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ εὐγένεια ἐδημιούργησεν ὡς καθῆκον νὰ γίνωνται εὐπρόσδεκτοι αἱ ἐπισκέψεις τῶν δαιμόνων, καὶ ὡς βαρβαρότητα τὴν ἀχρησίαν καὶ ἀποπομπὴν αὐτῶν.

Κλείομεν τὴν ἱστορίαν διὰ τοῦ Πλουταρχείου ῥητοῦ «*Ἀπόλοιτο κακῶς οἱ τούτους τι ποιεῖν ἢ πάσχειν αἰσχρὸν ὑποροῦντες*» τὸ ὁποῖον κλέψαντες οἱ φράγγοι, ὡς συνήθως γίνεταί παρ' αὐτοῖς, εἶπον «*Honni soit qui mal y pense.*»

Τῆ 20 Ὀκτωβρίου 1873.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ.